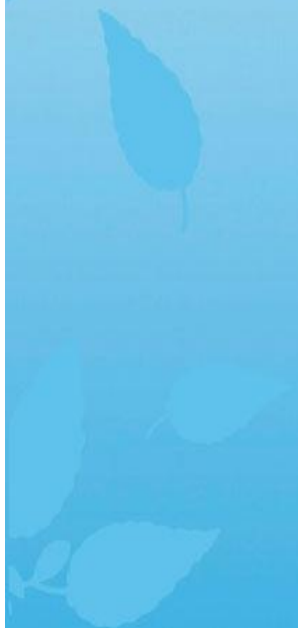

Rapport fra ekstern skolevurdering

Førland skule, Tysvær kommune

Desember 2012

1. Innholdsliste

kapittel	side
1. Innholdsliste	2
2. Forord	3
3. Fakta om skolen	4
4. Deltakere i vurderingsarbeidet.....	4
5. Grunnlag for vurdering	4
6. Informasjonskilder	5
7. Skolens sterke sider	6
8. Skolens utfordringer.....	7
9. Oppsummering av skolens utfordringer.....	9
10. Funn	10

2. Forord

Rammen for system for skolevurdering bygger på:

Opplæringslova § 13 – 10 Ansvarsomfang:

"Kommunen skal ha eit forsvarleg system for vurdering av om krava i opplæringslova og forskriftene til lova blir oppfylte"

Forskriftene § 2 - 1 Skolebasert vurdering:

"Skolen skal jamleg vurdere i kva grad organiseringa, tilrettelegginga og gjennomføringa av opplæringa medverkar til å nå dei måla som er fastsette i Læreplanverket for Kunnskapsløftet". "Skoleeigaren har ansvar for å sjå til at vurderinga blir gjennomført etter føresetnadene".

Forskriftene § 2 - 2 Rapportering frå kommunen og fylkeskommunen:

"Skoleeigaren skal medverka til å etablere administrative system og å innhente statistiske og andre opplysningar som trengs for å vurdere tilstanden og utviklinga innanfor opplæringa".

Det overordnede målet for det nasjonale systemet for kvalitetsvurdering er å bidra til kvalitetsutvikling på alle nivåer i grunnopplæringa med henblikk på tilpasset opplæring og økt læringsutbytte for den enkelte elev.

I rammen for skolevurderingssystemet er det laget et system for intern skolevurdering (*Egenvurderingen*) og for ekstern vurdering av skolene. System for skolevurdering skal være et redskap som skoleledere og lærere opplever som nyttig i det å utvikle skolen. Skolevurdering er forpliktende for skole og skoleeier.

System for skolevurdering består av

- *Egenvurderingen*
- rektors rapport etter *Egenvurderingen*, med utvelgelse av områder skoleeier og skolen ser behov for å utvikle
- ekstern skolevurdering
- dialog med skoleeier

System for skolevurdering skal

- bidra til endringsprosesser for å forbedre skolens virksomhet
- være et utgangspunkt for dialog mellom skole og skoleeier

Den enkelte skole skal

- analysere, tolke og følge opp egne resultater og funn
- gjennomføre egenvurderingen i tråd med den enkelte kommunes plan
- rektor sammen med personalet gjennomgår og tolker funn fra *Egenvurderingen*
- delta i ekstern skolevurdering hvert 3. - 4. år

Skoleeier skal

- ha et system for skolevurdering (§ 13-10)
- sikre gjennomføring av skolevurderingen
- ha oppfølging med den enkelte skole
- ha et system for innhenting av opplysninger for å vurdere tilstanden i skolen (forskrift § 2-2)

Deltakere i skolevurdering

- lærere og skoleledelse på den enkelte skole
- eksterne skolevurderere

3. Fakta om skolen

Skole:	Førland skule
Rektor:	Kirsten Synnøve Rolland
Skoletype:	Barneskole
Antall lærere og fagarbeidere/ assistenter:	8 lærere, 1 lærervikar og 3 assistenter
Antall klasser og elever:	27 elever i småskole, 25 elever på mellomtrinnet
Dato for ekstern vurdering:	Uke 49

4. Deltakere i vurderingsarbeidet

Navn	tittel, kommune
Helge Hansson	Rektor Saltveit skole, Haugesund kommune
Anne Sveen Vaage	Inspektør Brakahaug skole, Haugesund kommune
Trine Halvorsen	Inspektør Breidablik læringscenter, Haugesund kommune

Informanter som er brukt i vurderingsarbeidet: Elever, lærere, fagarbeidere og rektor ved Førland skule.

5. Grunnlag for vurdering

Hovedområdene i den eksterne skolevurderingen samsvarer med påstandene i Egenvurderingen, som har følgende hovedområder:

1. Eleven
2. Læringsmål
3. Oppgaver
4. Organisering
5. Villkår for læring
6. Arbeidsmåter
7. Underveisvurdering
8. Skoleledelse

For hvert hovedområde er det utarbeidet kriterier. Disse er utformet som påstander og bygger på sentrale prinsipp i Kunnskapsløftet:

- inkludering
- likeverdig skoletilbud
- tilpasset opplæring

Videre bygger kriteriene på undersøkelser gjort av Erling Lars Dale og Jarl Inge Wærness (2003). De har laget sju kategorier om hvordan lærere praktiserte tilpasset opplæring. Det åttende hovedområdet er tatt med etter som skoleledelse er sentral i arbeidet med å gi elevene tilpasset opplæring.

For hvert kriterium er det utarbeidet kjennetegn på god praksis som sier noe om kvaliteten på elevenes læring og læringsutbytte. Kjennetegn på god praksis er utgangspunkt for observasjoner og intervju.

Med bakgrunn i *Egenvurderingen*, rektor sin rapport etter *Egenvurderingen*, intervju og observasjoner, har vurderingsteamet valgt å vektlegge følgende hovedområder i den delen av rapporten (kapittel 8) der vi tar for oss skolens utfordringer:

- Læringsmål
- Underveisvurdering
- Skoleledelse

Et signifikant gap er 1,00 eller mer mellom ideell og ønsket praksis.

I tillegg vil vi peke på områder vi mener skolen gjør det godt, noe som kommer fram i kapittel 7, skolens sterke sider.

I funndelen (kapittel 10) blir alle åtte hovedområdene omtalt. Selv om vi har valgt ut tre områder vi setter spesielt fokus på, vil skolen også kunne finne andre områder for utvikling.

I funndelen (kapittel 10) har vi tatt med noen tabeller der gapet mellom reell og ønsket tilstand er lik 1,00 eller større. Vi har bare tatt med tabeller vi mener vi har grunnlag for å si noe om, eller som har relevans for det vi mener er skolens utfordringer (kapittel 8). Vi har og valgt å kommentere en tabell fra *Egenvurderingen* der gapet er mindre enn 1,00.

6. Informasjonskilder

I vurderingsoppdraget har vurderingsteamet brukt:

- Skolens dokumentasjon
- Egenvurderingen og rektors analyse av denne
- Teori/forskning, lover og forskrifter
- Kjennetegn på god praksis
- Intervju med alle lærere, et utvalg elever og fagarbeidere og i tillegg rektor
- 29 observasjoner av undervisningen

I vurderingsoppdraget har vurderingsteamet tolket, analysert og sammenstilt dokumentasjon og funn. Dette danner grunnlag for å vurdere kvaliteten på undervisningen, og i hvilken grad elevene på skolen får tilpasset opplæring.

I ekstern skolevurdering må vurderingsteamet ta forbehold om at de funnene en har gjort i observasjoner kun speiler praksis som er vist i de dagene vurdererne har besøkt skolen. I denne rapporten er observasjoner omtalt der vi mener det er et mønster, eller der observasjoner og mønster av disse blir bekreftet i intervju. Enkeltobservasjoner danner ikke grunnlag for konklusjoner.

7. Skolens sterke sider

Førland skule er en barneskole med 62 elever fra 1. til 7. trinn. Skolen har flotte uteområder, gode og tiltalende undervisningsrom. Skolen er bygd for et mye større elevtall enn de har i dag som igjen vil si at de har god tilgang til rom.

På Førland skule så vi en spennende og god organisering av skoledagen. Timeplanen var bygd opp i 15 minutters bolker. Den første delen av dagen varte i 120 minutter. De siste to øktene var på 60 minutter hver. Øktene varte fra 15, 30, 45 til 60 minutter. De lengste undervisningsøktene varte i 60 minutter og de korteste i 15 minutter. I 1. og 2. klasse hadde de blant annet valgt å ha gymnastikk i 15 minutter hver dag, mens den frigjorte læreren hadde spesialpedagogikk i en annen klasse.

Vi observerte et gode relasjoner mellom de voksne, lærer og elev og mellom elevene. Lærerne viste gode evner til å bygge positive sosiale relasjoner. Forholdet til elevene var preget av interesse, respekt, toleranse og empati. Kontakt og interaksjon mellom lærer og elev er den aller viktigste faktoren for gode resultater i klasserommet (Hattie 2009). Gode relasjoner er en forutsetning for et godt læringsutbytte. Elever som har god relasjon til læreren, gir uttrykk for at lærerens undervisning er strukturert, variert og engasjerende, og at de trives på skolen. Disse elevene viser også en større grad av sosial kompetanse enn elever som har dårlig relasjon til læreren. Det ser også ut til at problematferden generelt blir mindre i klasser hvor relasjonen til læreren er god (Nordahl 2000).

Undervisningsøktene var preget av arbeidsro, variasjon, engasjement og faglig trygge lærere. I klasserommene var det utarbeidet klare regler og rutiner for orden og ryddighet. Elevene visste hvor de kunne hente læremidlene og annet materiell. Skolen var godt utstyrt med konkretiseringsmateriell, og vi så mye av dette materialet i bruk på småtrinnet. Bibliotek, matematikkrom og norskrum var preget av god oversikt.

Vi så stor variasjon i undervisningen både innen metoder, organiseringsmåter og arbeidsmåter. Undervisningsmetoder er lærerens tiltak for å framstille lærestoffet for elevene og sette dem i gang med aktiv læringsvirksomhet (Imsen 2010). Elevene arbeidet både individuelt, to og to, gruppevis og på stasjoner. Videre så vi gode overganger fra en organisering til den neste.

Skolens visjon og konsekvenstrapp var synlig og i bruk i alle klassene. Vi så oppslag med pedagogiske plakater som lese- og læringsstrategier, verb, substantiv, tall etc. Klasserommene var innredet med samlingskrok, databord og individuelle arbeidsplasser. I tillegg til dette var det gode muligheter for å trekke elever ut individuelt eller i små grupper.

Itslearning var brukt som læringsplattform og var innført for alle på skolen. Skolen hadde opprettet fagrom i engelsk for mellomtrinnet til bruk for elevene. Dette hadde de lyst til å utvide videre til flere fag og trinn. Videre fikk vi inntrykk av at den var brukt som en delingsarena av pedagogiske opplegg.

Førland skule er en TeknoLab skole. TeknoLaben er med på å knytte foresatte, lærere og elever tettere sammen. Aktivitetene foregår både i skoletid og på kveldstid og er knyttet til kompetansemål i Kunnskapsløftet 2006 (K06). Førland skule kan vise til gode resultater i turningen «First Lego League».

8. Skolens utfordringer

Læringsmål og undervisvurdering

Vi har valgt å slå disse to utfordringene sammen fordi det ene er avhengig av det andre.

Læringsmålene skal være relevante, de må være i samsvar med K06, presise, vurderbare, klare, tydelige og forståelige for elever, foreldre og lærere og beskrive ønsket læring hos elevene.

På Førland skule så vi ikke eksempler på at disse elementene var i bruk. Det ble bekreftet gjennom elev- og lærerintervju. Vi så skriftlige mål på ukeplanene, men mange av målene var ikke målbare som f.eks «Eg kjenner til sentrale tekstar i nytestamente» og «Eg kan greie ut om det gamle Egypt». Videre ser vi at mange av de sosiale målene går igjen på ukeplanen, noe som gir en opplevelse av at de ikke fungerer som mål, men som en påminnelse av en regel. Målene ble heller ikke formidlet som innledning til læringsøktene. Lærerne var tydelige på hva elevene skulle gjøre, men kommuniserte ikke målet til dem. Det er viktig at elevene kjenner til målene i opplæringen. I forskrift til opplæringslova § 3-1 står det: «Det skal vere kjent for eleven kva som er måla for opplæringa og kva som blir vektlagt i vurderinga av hennar eller hans kompetanse.»

Fokus på læringsmål og bruk av begrepet læring i alle undervisningsøkter og større bevissthet hos elevene om hvorfor en holder på med en læringsaktivitet, vil føre til økt læringstrykk. Elevene hadde veldig fokus på trivsel, men ordet læring ble ikke nevnt i elevintervjuene. Skolens visjon inneholder heller ikke ordet læring.

Elevene kan bare nå et læringsmål dersom de har forståelse for målet og kan vurdere hva de må gjøre for å nå det (Paul Black og Dylan William 2006)

Undervisvurdering er avhengig av at en del viktige elementer er på plass. Disse er: tydelige læringsmål, formidling av læringsmål på en forståelig måte for elevene i oppstart av læringsøkt, elevenes bruk av læringsmål i læringsøktene, lærernes framovermeldinger og oppsummering av læringsøkten. Videre er god relasjon lærer og elev en viktig forutsetning for god undervisvurdering. Som nevnt under skolens sterke sider er relasjonene gode på Førland skule.

Undervisvurdering er all form for vurdering som blir gjennomført fram mot sluttvurdering. God undervisvurdering er den viktigste støtten læreren kan gi elevene i deres læringsarbeid (Sevje og Gustavsen 2011)

I forskrift til opplæringslova § 3-2 står det: « Undervegsvurdering skal brukas som et reiskap i læringsprosessen som grunnlag for tilpassa opplæring og bidra til at eleven, lærlingen og lære kandidaten auka kompetansen sin i fag, undervegsvurderinga skal gis løpande og systematisk og kan vere både munnleg og skriftleg.»

I våre observasjoner så vi ikke undervisvurdering i bruk. Lærerne var aktive i timene og gav elevene hjelp, men det er vanskelig å gi undervisvurdering når målet ikke er kjent for elevene.

Vi så heller ikke eksempler på at læringsøkter ble avsluttet med oppsummering av det de skulle lære i løpet av økten. Dette var gjennomgående i alle observasjonene våre.

Det er viktig for læring at det legges vekt på faglig oppsummering, sammen- trekking og repetisjon mot slutten av en økt (Hattie 2009).

I intervjuene med lærerne kom det ikke fram en felles forståelse av hva den gode timen skal inneholde. IMTEC (2012) foreslår en tredeling av læringsøkten

1. Oppstart
 - Målkriterier
 - Undervisning av læringsstoff
2. Elevaktivitet med lærestoffet
 - Læresamtale med enkeltelever underveis
3. Avslutning
 - Oppsummering ut fra mål og kriterier
 - Elevmedvirkning
 - Framblikk

Dersom Førland skule klarer å gjennomføre punktene som kommer inn under den gode timen vil skolen være på god vei til å drive «Vurdering for læring».

Vurdering for læring handler om at elevene bruker målene bevisst og systematisk i løpet av selve læringsarbeidet og til å vurdere egen læring og utvikling. Den vurderingen som har størst påvirkning på elevenes læring, er den formen for underveisvurdering som finner sted i den daglige kontakten mellom elev og lærer og mellom elev og elev. God undervisning handler derfor om de vurderingssamtalene vi har med elevene om læring og utvikling i det daglige arbeidet. (Sevje og Gustavsen 2012)

Skoleledelse

Rektor har vært på Førland skule i 3 ½ år og har arbeidet bevisst med å samle, dokumentere og skriftliggjøre skolens kultur. Skolen har i løpet av disse årene gått fra en jeg-skole til en vi-skole. Dette ble bekreftet i lærerintervjuene.

Planene viste at det var satt av mye tid til pedagogisk utviklingsarbeid og teamsamarbeid, men lærerne mente at denne tiden fort ble slukt opp av andre oppgaver. Skolen har mange lærere i reduserte stillinger og arbeidstidsordningen gjør at mange onsdager faller bort som felles utviklingstid. Lærerne mener derfor at de får for liten tid til refleksjon og erfaringsdeling av god praksis. En løsning her kan være å se på arbeidstidsordningen slik at alle er til stede i utviklingstiden på onsdagene.

Egenskaper som forskning har funnet ut at en lærende organisasjon må ha er systemtenking, personlig mestring, mentale modeller felles visjoner og kollektiv læring (Senge 2006)

I K06 forventes det at skolene gjennom erfaringsdeling utvikler kompetanse i fellesskap, og at dette bygger den enkelte lærers individuelle kompetanse til en større helhet. (UiO 2011).

Skolen har i dag satsningsområder innen elevvurdering, tidlig innsats (Leselos, TeknoLab, matematikk) og læringsmiljø (Roland). Det er viktig å holde fokus på de vedtatte satsningsområdene som er bestemt til disse er innarbeidet i skolen som et system. På en liten skole er det færre ansatte å spille på i utviklingsarbeidet. Desto viktigere blir det å holde fast på og videreutvikle de valgte områdene som er vedtatt i handlingsplanen. Viktig at det ikke blir tatt inn nye satsingsområder som ikke allerede bygger på de som ligger i handlingsplanen.

I skolens Egenvurdering kommer det fram et stort sprik mellom reell og ønsket situasjon i forhold til skoleledelsens tilstedeværelse i undervisningen. Skolevandring er et godt og nyttig verktøy for å få en bedre oversikt over hva som skjer i klasserommet. Et viktig element i skolevandring er at den følges opp med en

utviklingssamtale mellom lærer og rektor. Dette vil igjen gi rektor et godt utgangspunkt for nødvendig utviklingsarbeid på skolen. I rektors oppsummering skriver hun at arbeid med skolevandring skal deles med en lærer. Dette vil vi på det sterkeste fraråde siden det er svært viktig for rektor å være tett på i undervisningen for å kunne utøve pedagogisk ledelse.

9. Oppsummering av skolens utfordringer

Læringsmål og underveisvurdering

- Utvikle gode målformuleringer
- Formidling og bruk av læringsmål i læringsøktene
- Framovermelding i forhold til læringsmålene
- Oppsummering av læringsøktene
- Felles forståelse av den gode timen

Skoleledelse

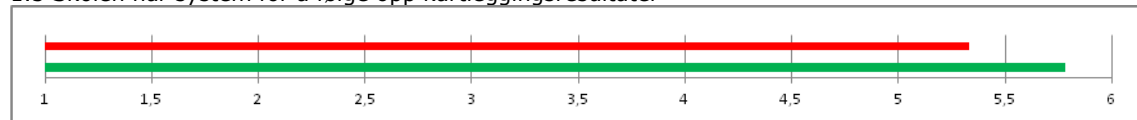
- Tid til refleksjon og erfaringsdeling
- Holde fast på og fullføre skolens satsningsområder
- Oppfølging av pedagogisk praksis gjennom f.eks skolevandring

10. Funn

Område 1: Eleven (dette er alle spørsmålene fra egenrevingen)

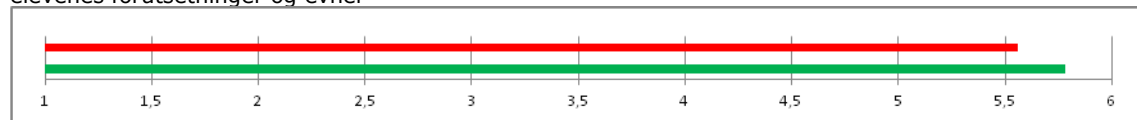
- 1.1 Lærer kartlegger elevenes faglige kompetanse i sine fag
- 1.2 Lærer bruker resultat fra kartlegging når han/hun planlegger opplæringen
- 1.3 Lærer samarbeider med elevene for å bli kjent med elevenes forutsetninger og evner
- 1.4 Lærer samarbeider med foresatte for å bli kjent med elevenes forutsetninger og evner
- 1.5 Skolen har system for å følge opp kartleggingsresultater
- 1.6 Skolen har forpliktende system for elevsamtaler og hjem-skole-samtaler som skal avklare elevenes evner og forutsetninger
- 1.7 Skolen har forpliktende system for å fange opp elever som trenger spesiell oppfølging

1.5 Skolen har system for å følge opp kartleggingsresultater

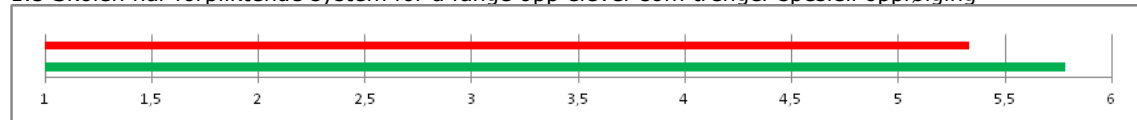
Reell praksis: 5,33. Ønsket praksis: 5,78. Gap: 0,44.

1.6 Skolen har forpliktende system for elevsamtaler og skole – hjem – samtaler som skal avklare elevenes forutsetninger og evner

Reell praksis: 5,56. Ønsket praksis: 5,78. Gap: 0,22.

1.5 Skolen har forpliktende system for å fange opp elever som trenger spesiell oppfølging

Reell praksis: 5,33. Ønsket praksis: 5,78. Gap: 0,44.

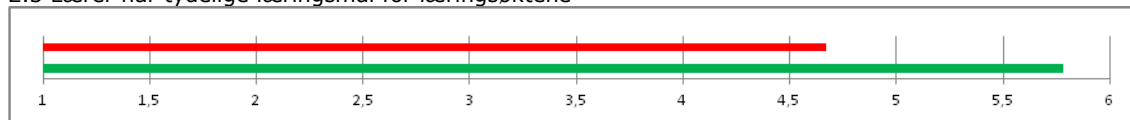
Dokumentasjon: På område 1 «Eleven» i Egenrevingen ser vi små gap mellom ønsket og reell praksis. Håndboka viser at skolen har rutiner for kartlegging og retningslinjer for oppfølging både innen faglige og sosiale utfordringer. Dokumentasjonen viser at skolen har et system for retest for elever som ligger under kritisk grense på de fleste trinn. Skolen har valgt «Alle teller» som kartleggingsverktøy i matematikk for alle trinn.

Intervju: Ledelsen sier at oppfølgingen av kartleggingsresultatene følger kommunal plan og skolens egen plan. I lærerintervjuene kom det fram at de hadde litt ulik praksis for oppfølging av kartleggingsresultatene. De viste videre at lærerne tok retest på elever som lå under kritisk grense innen et halvt år. Tiltaksloggen som går både på sosiale og faglige tiltak var i aktiv bruk. I både intervju med ledelsen og lærerne kom det fram at skolen har valgt å sende to lærere på 4 dagers kurs i kartleggingsverktøyet «Alle teller». Rektor sier at det er et tiltak for å bygge opp kompetanse innen de ulike kartleggingsverktøyene som brukes på skolen.

Område 2: Læringsmål

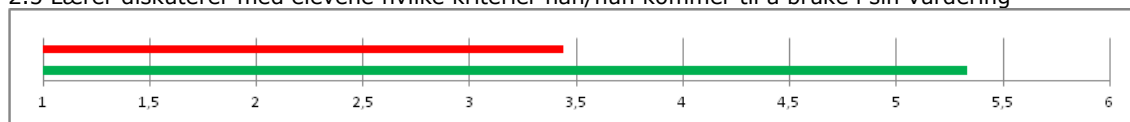
- 2.1 Lærer omformulerer læreplanmålene slik at elevene kan forstå de
- 2.2 Lærer gjennomgår læringsmålene med elevene
- 2.3 Lærer har tydelige læringsmål for læringsøktene
- 2.4 Lærer hjelper hver elev til å sette læringsmål som han/hun må strekke seg etter
- 2.5 Lærer diskuterer med elevene hvilke kriterier han/hun kommer til å bruke i sin vurdering
- 2.6 Skolen har felles diskusjoner om hvordan mål skal utformes
- 2.7 Skolen har felles diskusjoner om hvordan mål skal brukes i opplæringen

2.3 Lærer har tydelige læringsmål for læringsøktene

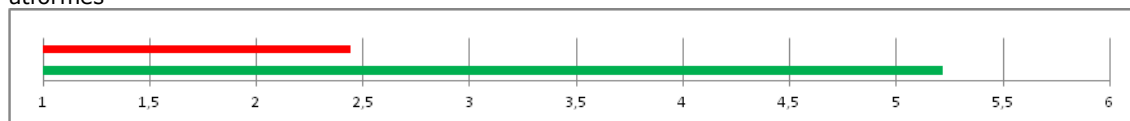
Reell praksis: 4,11. Ønsket praksis: 5,78. Gap: 1,67.

2.5 Lærer diskuterer med elevene hvilke kriterier han/hun kommer til å bruke i sin vurdering

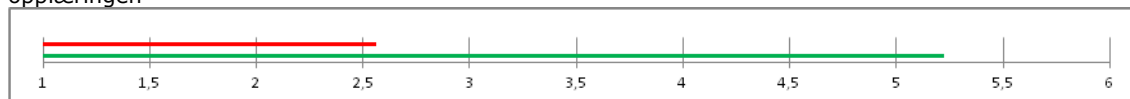
Reell praksis: 3,44. Ønsket praksis: 5,33. Gap: 1,89.

2.6 Skolen har vi felles diskusjoner om hvordan mål skal utformes

Reell praksis: 2,44. Ønsket praksis: 5,22. Gap: 2,78.

2.7 Skolen har felles diskusjoner om hvordan mål skal brukes i opplæringen

Reell praksis: 2,56. Ønsket praksis: 5,22. Gap: 2,67.

Dokumentasjon: Det er et stort gap i alle spørsmålene som angår læringsmål i egenvurderingen. Egenvurderingen viser størst forskjell mellom ønsket og reell praksis på områdene 2.6 og 2.7. Dokumentasjonen viser at alle ukeplanene inneholder målformuleringer i de fleste fagene. I dokumentasjonen er det lagt ved en halvårsplan som inneholder kompetansemål og læringsmål. I opplæringsplanen for TeknoLab er det satt opp kompetansemål i matematikk og naturfag for alle trinn.

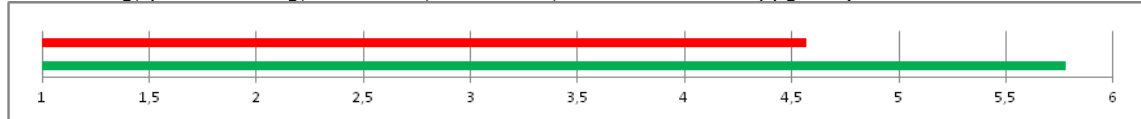
Intervju: I intervjuene kom det fram at skolen ikke har hatt nok fokus på læringsmål i fellesøktene. De har ikke hatt det oppe i noen fellesøkt hvordan mål skal utformes og brukes. Skolen har heller ikke noen minimumskrav i forhold til mål. Dette bekrefter rektor. Lærerne ønsker å få en mer felles forståelse i forhold til formulering av læringsmål.

Observasjon: I løpet av observasjonsdagene våre observerte vi 29 økter. I disse øktene hørte vi ikke noen bruk av læringsmål i undervisningen. Lærerne var tydelige på hva elevene skulle gjøre og hvordan de skulle gjøre det, men ikke hva læringsmålet var.

Område 3: Oppgaver

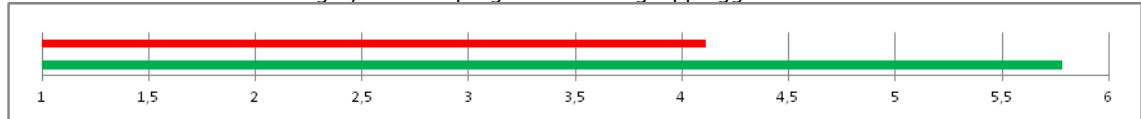
- 3.1 Lærer tilpasser oppgavemengden til den enkelte elev
- 3.2 Lærer lar elevene bruke ulik tid på de samme oppgavene
- 3.3 Lærer har oppgaver på ulike nivå tilgjengelig for elevene
- 3.4 Lærer brukar varierte oppgaver som utfordrer ulike deler av elevens kompetanse (f.eks resonnering, problemløsning, kreativitet, samarbeid, løse individuelle oppgaver)
- 3.5 Skolen deler man erfaringer, kunnskap og undervisningsopplegg
- 3.6 Skolen har felles forståelse og praksis i forhold til lekser (mengde/innhold)

3.4 Lærer bruker varierte oppgaver som utfordrer ulike deler av elevens kompetanse (f.eks resonnering, problemløsning, kreativitet, samarbeid, løse individuelle oppgaver)

Reell praksis: 4,56. **Ønsket** praksis: 5,78. Gap: 1,22.

3.5 Skolen deler man erfaringer, kunnskap og undervisningsopplegg

Reell praksis: 4,11. **Ønsket** praksis: 5,78. Gap: 1,67.

3.6 Skolen har felles forståelse og praksis i forhold til lekser (mengde/innhold)

Reell praksis: 2,56. **Ønsket** praksis: 5,11. Gap: 2,56.

Dokumentasjon: Egenvurderingen viser stort gap mellom reell og ønsket praksis spesielt når det gjelder deling av erfaringer og praksis og felles forståelse i forhold til lekser.

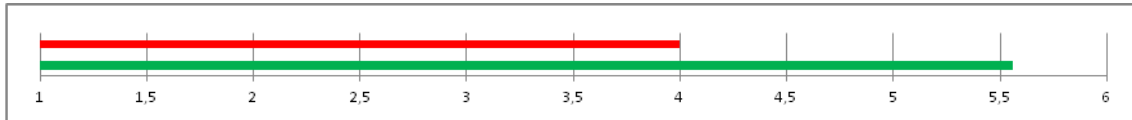
Intervju: I intervjuene kom det fram at lærerne hadde for liten tid til erfaringsdeling og utvikling av felles forståelse. Rektor sier i intervjuet at skolen ikke har en felles standard på innhold og mengde når det gjelder lekser. Assistentene sier i sitt intervju at de ikke har fått noe særlig veiledning fra lærerne/ledelsen til leksehjelp. Elevene sier i sitt intervju at de ikke trenger mye hjelp med leksene og at de liker skillet mellom en lekseplan og en arbeidsplan. Videre sier de at de ikke har noen påvirkning på noen av planene.

Observasjon: Vi så utstrakt bruk av varierte arbeidsoppgaver som utfordret elevenes kompetanse. Vi så mye bruk av konkrete, gruppeundervisning, arbeid to og to, individuelt arbeid, stasjonsundervisning og ulike typer oppgaver. Lekser ble ikke etterspurt.

Område 4: Organisering

- 4.1 Lærer differensierer gjennom tidvis å dele elevene i nivågrupper
- 4.2 Lærer organiserer opplæringen på tvers av fag
- 4.3 På trinnet blir lærerressursene brukt fleksibelt i forhold til elevenes behov
- 4.4 På trinnet bruker lærerne assistentressursene fleksibelt i forhold til elevenes behov
- 4.5 Skolen organiserer spesielle tiltak (f.eks kurs og aldersblandede grupper) for å få god tilpasning av opplæringen

4.5 Skolen organiserer spesielle tiltak (f.eks kurs og aldersblandede grupper) for å få god tilpasning av opplæringen

Reell praksis: 4,00. **Ønsket** praksis: 5,56. Gap: 1,56.

Dokumentasjon: Egenvurderingen viser overensstemmelse mellom reell og ønsket praksis innenfor organisering. Dokumentasjonen viser at timeplanen er lagt opp i 15 minutters bolker med stor variasjon på lengden av undervisningsøktene. Det eneste gapet over 1 i egenvurderingen var i forhold til organisering av spesielle tiltak for å få god tilpassa opplæring.

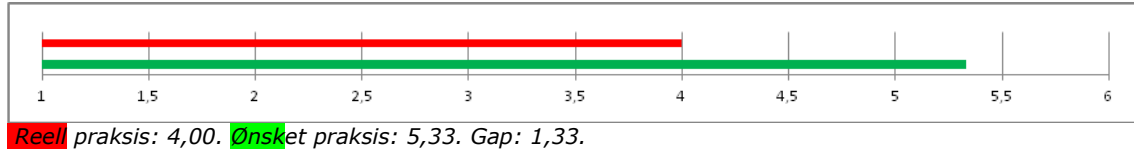
Intervju: Rammen for timeplanen er lagt opp av rektor i samarbeid med en lærer. Det er lagt inn et antall timer på hvert trinn som kan brukes fleksibelt i forhold til å kunne sette inn tiltak der det trengs. Team og klasser legger resten av planen for å utnytte timeressursene best mulig. Småtrinnet benytter seg mer av dette handlingsrommet enn mellomtrinnet. I intervjuer kom det ikke fram at skolen brukte kurs som metode i tilpassa opplæring. Det kom heller ikke fram at det ble drøftet i personalet hvordan en skal drive tilpasset opplæring. Lærerne ønsket mer tid til slike drøftinger.

Observasjon: Vi observerte fleksibel bruk av lærerressursene. Gjennom sammenslåing av klassetrinn ble lærere frigjort til å ta ut enkeltelever og mindre grupper. Vi observerte at det var to lærere i noen timer og at elever ble tatt ut av gruppen for individuell oppfølging. Vi så en fådelt skole som hadde høy kompetanse på å undervise aldersblandede grupper.

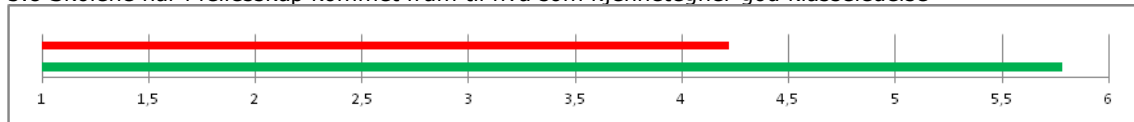
Område 5: Betingelser for læring

- 5.1 Lærer er en tydelig klasseleder
- 5.2 Lærerens undervisning skaper engasjement hos elevene
- 5.3 Lærer har kompetanse i de fagene han/hun underviser i
- 5.4 Lærer bruker ulike læringsarenaer i timene
- 5.5 Lærer presenterer ulike læremiddel som elevene kan bruke i sitt læringsarbeid
- 5.6 I timene kan elevene gjøre valg i forhold til hvordan de arbeider
- 5.7 I timene bruker elevene regelmessig digitale verktøy
- 5.8 Skolen har i fellesskap kommet fram til hva som kjennetegner god klasseledelse

5.6 I timene kan elevene gjøre valg i forhold til hvordan de arbeider

5.8 Skolene har i fellesskap kommet fram til hva som kjennetegner god klasseledelse

Reell praksis: 4,22. **Ønsket** praksis: 5,78. Gap: 1,56.

Dokumentasjon: Egenvurderingen viser gap på over 1 på området der eleven får gjøre valg i forhold til hvordan de arbeider og området hvor skolen i fellesskap skal være kommet fram til kjennetegn på god klasseledelse. I strategiplanen for kvalitetsutvikling i Tysværskulen står det at det skal igangsettes videreutdanning i klasseledelse (15 stp) i 2013 og at denne kompetansen skal ut på alle skolene.

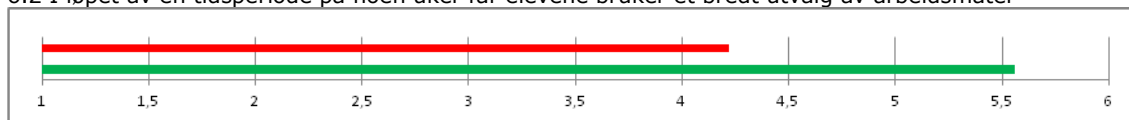
Intervju: Elevintervjuene forteller oss at det er lærer som bestemmer hva de skal gjøre. Når det gjelder klasseledelse kom det fram i intervjuene at de hadde inne en ekstern veileder/kursholder og at hele personalet hadde vært på kurs to ganger i høst og skulle ha en felles kursdag til med samme kursholder. Assistentene var også med på denne kompetansehevingen og uttrykte at de var glad for det. Videre sa lærerne at de savnet tid mellom samlingene til å kunne reflektere over egen praksis og felles holdninger. Rektor sa i sitt intervju at hun var klar over dette, men var bevisst på at fellesarbeidet skulle ta til etter jul.

Observasjon: Vi så mye tydelig klasseledelse på Førland skule. Det var klare overganger fra en læringsaktivitet til neste. Dette viser også Egenvurderingen under punkt 5.1. Vi så undervisningsøkter med engasjerte lærere og elever. I våre observasjoner så vi imidlertid ingen elevmedvirkning i forhold til hvordan elevene ønsket å arbeide.

Område 6: Arbeidsmåter

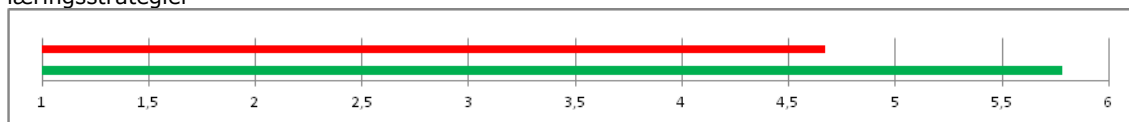
- 6.1 Lærer lar elevene bruke ulike arbeidsmåter i løpet av en arbeidsøkt
- 6.2 I løpet av en tidsperiode på noen uker får elevene bruke et bredt utvalg av arbeidsmåter
- 6.3 Lærer gir elevene opplæring i ulike læringsstrategier
- 6.4 Lærer oppfordrer elevene til å bruke ulike læringsstrategier i læringsarbeidet
- 6.5 Lærer legger til rette for at elevene kan samarbeide
- 6.6 Elevene kan påvirke hvilke arbeidsmåter de bruker
- 6.7 Skolen følger en felles plan for elevenes opplæring i læringsstrategier

6.2 I løpet av en tidsperiode på noen uker får elevene bruke et bredt utvalg av arbeidsmåter

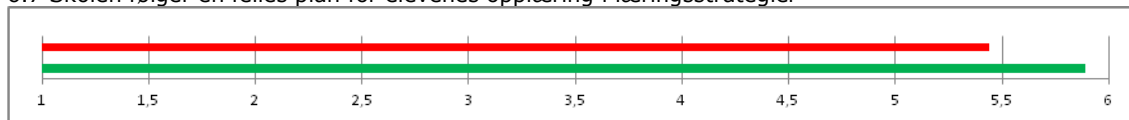
Reell praksis: 4,22. **Ønsket** praksis: 5,56. Gap: 1,33.

6.3 Lærer gir elevene opplæring i ulike læringsstrategier

Reell praksis: 4,67. **Ønsket** praksis: 5,78. Gap: 1,11.

6.7 Skolen følger en felles plan for elevenes opplæring i læringsstrategier

Reell praksis: 5,44. **Ønsket** praksis: 5,89. Gap: 0,44.

Dokumentasjon: Egenvurderingen viser et gap på 1,33 når det gjelder bruk av et bredt utvalg av arbeidsmåter. Her viser lærerne at de ønsker større variasjon enn det de gir i dag i undervisningen. Grafene 6.3 og 6.7 gir ulik informasjon om bruk av og opplæring i læringsstrategier. Planen for læringsstrategier er systematisk oppbygd både innenfor læringsstrategier og lesestrategier gjennom leselos.

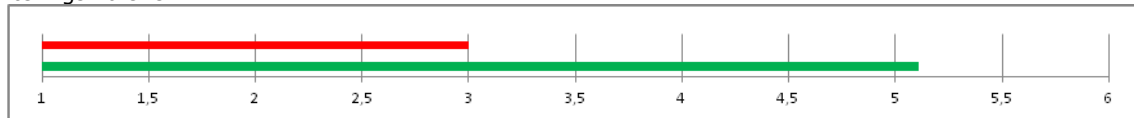
Intervju: I elevintervjuene visste elevene hva læringsstrategier var og bekreftet at de brukte disse. Rektor sier i sitt intervju at planen er forpliktende. Lærerne bekrefter at det er utarbeidet egne planer både for læringsstrategier og lesestrategier.

Observasjon: I våre observasjoner så vi stor variasjon i bruk av arbeidsmåter både på småskoletrinnet og mellomtrinnet. Vi så plakater med beskrivelse av læringsstrategier og lesestrategier i klasserommene. Læringsstrategi så vi brukt i en undervisningsøkt.

Område 7: Underveisvurdering

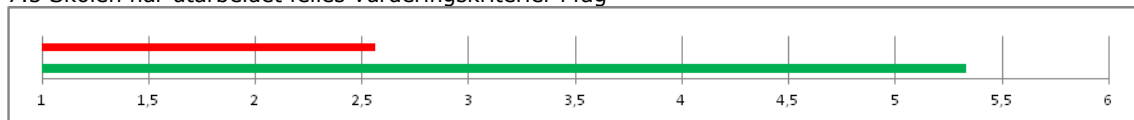
- 7.1 Lærer bruker tid i hver læringsøkt til å vurdere arbeidet elevene har gjort i forhold til læringsmålene
- 7.2 Lærer vektlegger i vurderingen hva elevene har lyktes med
- 7.3 Lærer bruker kun de vurderingskriteriene som elevene har fått vite på forhånd
- 7.4 Lærer bruker vurderingskriteriene sammen med elevene for å finne ut hva som må forbedres
- 7.5 Skolen har utarbeidet felles vurderingskriterier i fag
- 7.6 Skolen diskuterer pedagogiske og didaktiske begrep knyttet til vurdering
- 7.7 Skolen har en felles forståelse av hvordan de skal drive underveisvurdering
- 7.8 Lærer lar elevene vurdere eget arbeid

7.1 Lærer bruker tid i hver læringsøkt til å vurdere læringsarbeidet elevene har gjort i forhold til læringsmålene

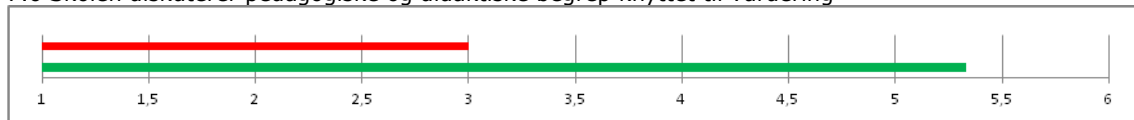
Reell praksis: 3,00. **Ønsket** praksis: 5,11. Gap: 2,11.

7.5 Skolen har utarbeidet felles vurderingskriterier i fag

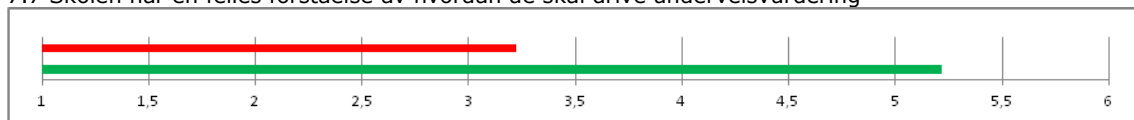
Reell praksis: 2,56. **Ønsket** praksis: 5,33. Gap: 2,78.

7.6 Skolen diskuterer pedagogiske og didaktiske begrep knyttet til vurdering

Reell praksis: 3,00. **Ønsket** praksis: 5,33. Gap: 2,22.

7.7 Skolen har en felles forståelse av hvordan de skal drive underveisvurdering

Reell praksis: 3,22. **Ønsket** praksis: 5,22. Gap: 2,00.

Dokumentasjon: Elevvurdering står som det første punktet i skolens handlingsplan. Skolens overordnede mål sier at vurdering for læring er nødvendig for å øke elevenes læring og læringsutbytte. Satsingsområdet er tenkt ferdig i 2014. I skolens dokumentasjon ligger det mange eksempler på vurderingsark innenfor ulike fag og områder. Egenvurderingen viser også at det er store gap mellom reell og ønsket praksis innen vurdering. Alle påstandene under punkt 7 har et større gap enn 1.

I kalenderen som blir delt ut til alle elevene står det at skolen ønsker å skape en vurderingskultur som gir vurdering for læring. Elevene skal vurdere seg selv og hverandre. Videre står det at elevene skal selv være med å utarbeide kriterium for måloppnåelse.

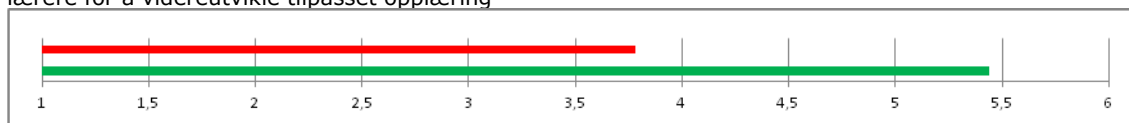
Intervju: Elevene sier at de får vurdere seg selv og hverandre under gruppearbeid. Dette gjør de gjennom å bruke redskap som «trafikklys», målprøver og den skriftlige vurderingen som de får to ganger i året. Rektor sier at de er kommet lengre enn de var for 3 ½ år siden, men at arbeidet nok er stoppet opp i det siste. Lærerne sier at de ikke føler seg gode nok i forhold til vurdering for læring og særlig med mål og kriterier for undervisningen. I lærerintervjuene var det vurdering for læring som kom fram som område der de kunne tenke seg hjelp til få komme videre.

Observasjon: I klasserommene hang det Vurdering for Læring plakater og vurderingsblinken. I vår observasjon så vi ikke noe av dette i bruk.

Område 8: Skoleledelse

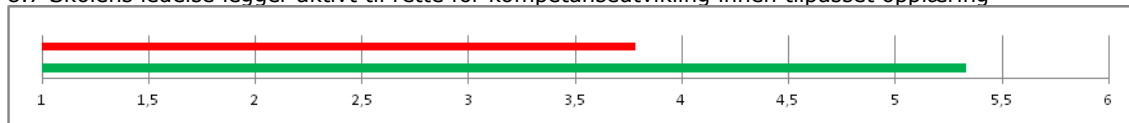
- 8.1 Skolens ledelse etterspør hvordan lærer skal tilpasse opplæringen til elevene sine
8.2 Skolens ledelse styrer bruk av tid og ressurser slik at lærerne får arbeide for å nå målene om tilpasset opplæring
8.3 Trinnene har fått delegert beslutningsmyndighet bruk av tid og ressurser til tilpassa opplæring
8.4 Skolens ledelse sørger for at lærerne får en felles pedagogisk plattform for arbeidet med tilpasset opplæring
8.5 Skolens ledelse etterspør hvordan lærer brukar de felles systemene man har blitt enige om på skolen
8.6 Skolens ledelse sørger for at lærer regelmessig får dele erfaringer og reflektere sammen med andre lærere for å videreutvikle tilpasset opplæring
8.7 Skolens ledelse legger aktivt til rette for kompetanseutvikling innen tilpasset opplæring
8.8 Lærere oppfatter seg som lojal i forhold til vedtatte planer, rutiner og systemer skolen har
8.9 Lærere opplever at kollegiet er lojalt i forhold til vedtatte planer, rutiner og systemer skolen har
8.10 Skolens ledelse er jevnlig til stede i lærerens undervisning (f.eks. skolevandring)

8.6 Skolens ledelse sørger for at lærer regelmessig får dele erfaringer og reflektere sammen med andre lærere for å videreutvikle tilpasset opplæring

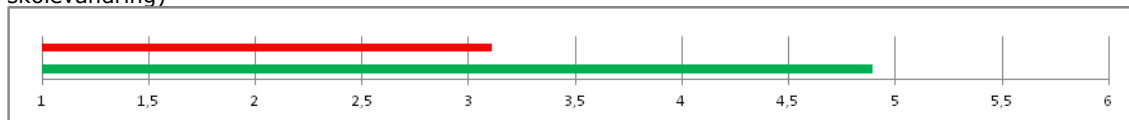
Reell praksis: 3,78. **Ønsket** praksis: 5,44. Gap: 1,67.

8.7 Skolens ledelse legger aktivt til rette for kompetanseutvikling innen tilpasset opplæring

Reell praksis: 3,78. **Ønsket** praksis: 5,33. Gap: 1,56.

8.10 Skolens ledelse er jevnlig til stede i lærerens undervisning (f.eks. skolevandring)

Reell praksis: 3,11. **Ønsket** praksis: 4,89. Gap: 1,78.

Dokumentasjon: Det er 5 påstander under punkt 8 i Egenvurderingen som omhandler tilpasset opplæring. Fire av disse påstandene viser et gap på over 1. Størst gap er det under påstanden i forhold til at ledelsen legger til rette for at lærerne regelmessig får dele erfaringer og reflektere sammen med andre lærere. I rektors oppsummering sier hun at skolevandring ikke er helt på plass, men hun har satt det opp som et tiltak.

Intervju: I lærerintervju kommer det fram at de synes de har for liten tid til å reflektere og dele erfaringer i forhold til undervisningen. Lærerne opplevde at tid som var satt av til samarbeid ble slukt opp av andre ting. Rektor mener at det er satt av nok tid til felles refleksjon innenfor de rammene skolen har. Når det gjelder det siste punktet i Egenvurderingen sier rektor i intervjuet at hun svinger innom klasserom, men at hun ikke har hatt skolevandring, men at det står på planen. Lærerne bekrefter i intervju at rektor ikke har vært så mye ute i klasserommet, men at hun etterspør og er interessert i det lærerne gjør.

Vi ønsker Førland skule lykke til med det videre arbeidet!

Haugesund, den 10. desember 2012!

Helge Hansson

Anne Sveen Vaaga

Trine Halvorsen

Litteraturliste:

Bøker:

Visible Learning	Hattie;	2009
Assesment for learning in the classroom	Black, William	2006
The Fifth Disipline	Senge	2006
Ti kjennetegn på god undervisning	Sevje, Gustavsson	2012

Artikkel:

Tre år med Kunnskapsløftet: skrittvis endringer og stor variasjon, UIO	2011
--	------